

Informationshanteringsmodell

KAUNIAISTEN KAUPUNKI

GRANKULLA STAD

Stadsstyrelsen godkänt 27.10.2025 § 191

Innehåll

1. Inledning.....	1
2. Strukturen och innehållet i informationshanteringsmodellen	2
2.1. Verksamhetsprocesser	3
2.2. Informationslager och informationsmaterial.....	3
2.3. Informationssystem och förbindelserna mellan dem	4
2.4. Informationssäkerhetsåtgärder	4
3. Bedömning av konsekvenserna.....	5
4. Beskrivning av handlingsoffentligheten	6

1. Inledning

Enligt 2 § i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) innebär informationshantering sådana åtgärder och informationssäkerhetsåtgärder baserade på behov som uppkommer i samband med en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet, i syfte att hantera en myndighets informationsmaterial, informationen i olika behandlingsskeden och informationen i informationsmaterial, oberoende av på vilket sätt informationsmaterialen lagras och behandlas i övrigt.

I lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen (906/2019) fastställs att en informationshanteringsenhet har som uppgift att utarbeta och upprätthålla en informationshanteringsmodell. Informationshanteringsenhetens ledning är dessutom förpliktad att definiera ansvaren för uppgifter i anslutning till informationshanteringen.

Grankulla stad är en informationshanteringsenhet enligt det som avses i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen. I 46 § i stadens förvaltningsstadga fastställs stadsstyrelsens uppgifter inom informationshanteringen.

Informationshanteringsmodellen är en beskrivning av den informationshantering som myndighetspersonerna inom informationshanteringsenheten genomför.

Informationshanteringsmodellen ska utarbetas och upprätthållas för planering och genomförande av tjänster, ärendehantering och hantering av informationsmaterial. Med hjälp av informationshanteringsmodellen

- verkställs genomförande av rättigheter och begränsningar i fråga om tillgången till information
- minskas överlappande insamling av information
- genomförs interoperabilitet mellan informationssystem och informationslager
- upprätthålls informationssäkerheten.

Utarbetandet av informationshanteringsmodellen är inte en engångsskyldighet att beskriva informationshanteringen. Modellen ska alltid uppdateras när det sker ändringar i informationshanteringen som påverkar innehållet. Informationshanteringsmodellen är till naturen informationshanteringsenhetens egen interna bestämmelse om hur informationshanteringen ska genomföras enligt informationshanteringsmodellen vid behandling av informationsmaterial. Informationshanteringsenheten och dess myndighetsrepresentanter ansvarar för upprätthållandet av informationshanteringen och informationshanteringsmodellen. Ansvaret kan inte outsourcas till en privat aktör.

2. Strukturen och innehållet i informationshanteringsmodellen

Enligt 5 § 2 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen ska av informationshanteringsmodellen åtminstone framgå uppgifter om:

- verksamhetsprocesser
- informationslager
- informationsmaterial
- informationssystem
- informationssäkerhetsåtgärder.

Grankulla stads informationshanteringsmodell är planerad och utarbetad enligt informationshanteringsnämndens rekommendation. Enligt rekommendationen kan informationshanteringsmodellen upprättas som en resumé eller ensammanfattning innehållande de närmare beskrivningarna av informationshanteringen som hänvisningar eller bilagor. I Grankulla stads informationshanteringsmodell ingår:

1. Beskrivningar av hanteringen av helhetsarkitekturen, som finns i kanalen för informationshanteringsmodellen under stadens Teamsgrupp för informationsbaserat ledarskap.
2. Datasäkerhetsbeskrivningarna (Siem-Soc), som finns hos stadens datasäkerhetsleverantör, i deras miljö.
3. Grankulla stads plan för informationsstyrning och arkiveringsanvisningar, som finns i stadens ärendehanteringssystem.

Utgångspunkten för beskrivningarna som är sparade i Teamsgruppen för informationshanteringsmodellen är att beskrivningsnivån är sådan att den ger så stor nytta som möjligt för utvecklingen av informationshanteringen och organisationens verksamhet. Processbeskrivningarna publiceras på stadens intranät. Hela personalen kan alltså utnyttja dem bland annat i introduktionen av nya medarbetare och utvecklingen av processer. Beskrivningarna omfattar såvitt möjligt mer data än vad lagstiftningen förutsätter.

I 46 § i Grankulla stads förvaltningsstadga fastställs stadsstyrelsens uppgifter i fråga om informationshantering. Stadsstyrelsen svarar för att ansvarsfördelningen, praxis, och övervakningen enligt 4 § 2 mom. i lagen om informationshantering har definierats för dokumentförvaltningen i stadens olika verksamheter och

1. ansvarar för att göra upp och upprätthålla beskrivningar enligt det som bestäms i lagen om informationshantering
2. ansvarar för omvandlingen av informationsmaterial till elektroniskt format och materialens tillgänglighet enligt 19 § i lagen om informationshantering

3. ansvarar för informationssäkerheten, informationssystemens funktion och interoperabilitet samt interoperabiliteten mellan informationslager och

4. ansvarar för informationshanteringen inom ärendehantering och tjänsterna samt för att ordna förvaringen av informationsmaterialen

Stadsstyrelsen har 27.10.2025 delegerat uppgiften enligt 46 § 1. mom. i förvaltningsstadgan till förvaltningsdirektören. Informationshanteringssekreteraren ansvarar för att utarbeta och upprätthålla informationsstyrningsplanen som ingår i informationshanteringsmodellen.

2.1. Verksamhetsprocesser

Verksamhetsprocesserna som beskrivs i informationshanteringsmodellen består av myndighetsuppgifter och verkställandet av tjänster som hänför sig till uppgifterna. I lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen avser en verksamhetsprocess en myndighets ärendebehandlings- eller tjänsteprocess. Beskrivningen av verksamhetsprocesserna ger informationshanteringsenheten en helhetsbild av var och hur myndigheternas data uppstår och hur den hanteras. Av Grankulla stads informationshanteringsmodell framgår följande i fråga om verksamhetsprocesserna:

- beskrivande namn och syfte
- ägare, kunder och berörda parter
- styrnings- och utvecklingsförfarandet
- kontaktytor.

Alla faser i varje process presenteras skriftligt och som ett diagram. Av den skriftliga beskrivningen framgår åtminstone fas, ansvar, viktiga och kritiska uppgifter, anvisningar och modeller samt uppgifter som behandlas. Åtminstone de centrala kärnprocesserna beskrivs.

Processerna som beskrivs i informationshanteringsmodellen ska vara beskrivningar av verksamhetsmodeller på en övre nivå, så att det går att bilda sig en helhetsbild av informationshanteringen.

Processbeskrivningarna kan vid behov kompletteras med beskrivningar av process- och arbetsförloppet.

2.2. Informationslager och informationsmaterial

Med informationslager avses en uppsättning informationsmaterial som används för en myndighets uppgifter eller övriga verksamhet och som hanteras med hjälp av informationssystem eller manuellt.

Med informationsmaterial avses en datauppsättning som består av handlingar och annan motsvarande information och har samband med en viss myndighetsuppgift eller myndighetstjänst. Den information som används, samlas eller produceras i och med processerna skapas eller lagras i informationslagren som informationshanteringsenheten administrerar.

Informationslagren och informationsmaterialen i Grankulla stads informationshanteringsmodell beskrivs i kartan över kärninformationen, som är sparad i Teams under Tiedolla johtaminen >> Tiedonhallintamalli (Informationsbaserat ledarskap >> Informationshanteringsmodellen). Kartan innehåller en förteckning över informationsgrupper, datasystem och processer.

Grankulla stads plan för informationsstyrning och arkiveringsanvisningar kompletterar beskrivningarna.

I Grankulla stads plan för informationsstyrning ingår närmare uppgifter om informationsmaterialen, bland annat information om lagringstider, överförande till arkiv, arkiveringsmetod och arkiveringsplats eller förstörande av material.

2.3. Informationssystem och förbindelserna mellan dem

I lagen om informationshantering är begreppet informationssystem omfattande: Med informationssystem avses ett helhetsarrangemang som består av databehandlingsutrustning, programvara och annan databehandling.

Informationssystemen beskrivs i informationshanteringsmodellen för att även identifiera och beskriva ansvaren och produktionsstrukturerna i fråga om upprätthållande av informationssystem. Beskrivningen främjar interoperabiliteten mellan informationssystemen och utvecklingen av dem. Dessutom främjar beskrivningen verkställandet av förpliktelser i anslutning till datasäkerhet samt offentlighetsprincipen. Av Grankulla stads informationshanteringsmodell framgår följande om informationssystemen:

- informationssystemets beteckning och användningsändamål
- den systemansvariga myndigheten
- den ansvariga sektorn för informationssystemet, dess ägare och ansvariga för att upprätthålla systemet
- anslutningar till andra informationssystem och överföringssätten via anslutningar.

2.4. Informationssäkerhetsåtgärder

Med informationssäkerhetsåtgärder avses säkerställande av informationsmaterials tillgänglighet, integritet och tillförlitlighet genom administrativa, funktionella och tekniska åtgärder. Målet med en beskrivning av informationssäkerhetsåtgärderna är att myndigheter på förhand planerar hur informationssäkerheten verkställs och vilka förfaringssätt som tillämpas eller kommer att tillämpas för att säkerställa informationshanteringen, informationssystemen och informationsmaterialen samt hurdan ansvarsfördelningen är. Informationshanteringen ska uppfylla minimikraven för informationssäkerheten enligt det som fastställts i 4 kap. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen. I fråga om behandlingen av personuppgifter ska dessutom kraven i dataskyddsförordningen (EU 2016/679) följas.

I Grankulla stads informationssäkerhetsåtgärder ingår stadens verksamhetsmodeller, anvisningar och beskrivningar som används för att hantera och upprätthålla datasäkerhet. De datasäkerhetsåtgärder som beskrivs i datasäkerhetsleverantörens system skapar Grankulla stads hanteringsmodell för datasäkerhet.

Stadsdirektören har utsett stadens dataskyddsombud. Stadsstyrelsen har utsett arkivbildarna och personuppgiftsansvariga (STS 27.11.2017 § 267) och förvaltningsdirektören har senare uppdaterat informationen.

3. Bedömning av konsekvenserna

Bestämmelser om konsekvensbedömning finns i 5 § 3 mom. i lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen. Genom lagens krav på konsekvensbedömning förstärks framförhållningen i förändringar vad gäller ekonomiska eller funktionella risker och effektiviteten i styrningen av förändringar. Syftet med kravet är dessutom att främja interoperabiliteten, informationssäkerheten och lönsamheten i investeringarna.

Vid planeringen av väsentliga administrativa eller funktionella reformer som har konsekvenser för innehållet i informationshanteringsmodellen och i samband med att informationssystem tas i bruk ska informationshanteringsenheten bedöma de förändringar som hänför sig till åtgärderna och deras konsekvenser i förhållande till ansvaren för informationshanteringen samt det som bestäms i lagen om informationshantering:

- informationssäkerhetskraven och informationssäkerhetsåtgärderna
- kraven på skapande och sättet för utlämnande av informationsmaterial
- kraven på ärendehantering och informationshantering i samband med tjänsteproduktion samt
- vad som föreskrivs någon annanstans i lag om handlingsoffentlighet, sekretessbeläggning, skyddande av information samt informationsrättigheter.

Dessutom ska konsekvensbedömningen beakta interoperabiliteten mellan informationslagren samt möjligheterna att utnyttja informationslager för skapande och utnyttjande av informationsmaterial. Informationshanteringsmodellen och dess beskrivningar fungerar som informationsunderlag om nuläget vid planering och inriktning av ändringar.

Konsekvensbedömningen kan ha sitt ursprung i kommunens interna moderniseringsbehov eller komma utifrån till exempel i form av en ändring av lagstiftningen. Utifrån bedömningen ska staden vidta nödvändiga åtgärder för att ändra informationshanteringsmodellen och verkställa ändringarna.

Sektorernas ledning ansvarar för att föra fram sådana ändringar och moderniseringar som ansluter till stadens verksamhet och påverkar informationshanteringen samt planerade nya informationssystem som ska tas i bruk för att kunna verkställa konsekvensbedömningen på ett korrekt sätt.

4. Beskrivning av handlingsoffentligheten

I lagen om informationshantering inom den offentliga förvaltningen fastställs informationshanteringsenhetens plikt att upprätthålla en beskrivning av de informationslager och ärenderegister som den förvaltar. Beskrivningen utarbetas för att genomföra handlingsoffentligheten och syftet är att hjälpa medborgare att rikta begäran om uppgifter rätt. I utarbetandet av beskrivningen av handlingsoffentligheten utnyttjas informationshanteringsmodellen och särskilt beskrivningarna av informationslagren och informationssystemen. Av Grankulla stads beskrivning av handlingsoffentligheten framgår:

- vilka informationssystem som innehåller uppgifter som hör till ärenderegistret eller till informationshanteringen i samband med tjänsteproduktion,
- vilken myndighet som beslutar om utlämnande av information från ärenderegistret eller informationssystemet samt dess kontaktuppgifter för informationsbegäranden,
- vilka kategorier av informationsmaterial som ingår i informationssystemen,
- de söktermer med vilka handlingar tekniskt kan sökas i en myndighets ärenderegister eller informationssystem,
- om det finns öppen tillgång till informationsmaterial via ett tekniskt gränssnitt.

Beskrivningen av handlingsoffentligheten upprättas för att tjäna medborgarnas behov. Därför ska staden fästa särskild hänsyn vid att informationen är tydlig och förståelig från medborgarens synvinkel. Beskrivningen publiceras på stadens webbplats och den ska uppfylla kriterierna för teknisk tillgänglighet. Informationshanteringssekreteraren ansvarar för utarbetandet, upprätthållandet och publiceringen av beskrivningen av handlingsoffentligheten.